

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžr/49/2014
Identifikačné číslo spisu:	1007201319
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1007201319.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a sudkýň JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Příbelskej PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ T. S., bytom X., 2/ E. U., bytom X., 3/ J. J., bytom X., 4/ PhDr. P. J., bytom X., 5/ J. X., bytom Q., 6/ G. X., bytom X., 7/ N. X., bytom U., 8/ H. X., G., 9/ X. U., bytom ul. R., 10/ J. D., bytom X., 11/ T. F., bytom O., 12/ A. F., bytom ul. R., 13/ H. F., bytom Y., 14/ J. F., bytom ul. R., 15/ E. Y., bytom X., 16/ W. Q., bytom X., 17/ P. Y., bytom U., 18/ J. H., bytom J., 19/ X. R., bytom U., 20/ Ing. Z. F., bytom U., 21/ J. M., bytom U., 22/ J. A., bytom J., 23/ J. B., bytom X., 24/ H. J., bytom U., 25/ F. J., bytom U., 26/ N. G., bytom F. 27/ T. J., bytom X., 28/ F. K., bytom N., 30/ S. B., bytom U., 31/ Z. U., bytom ul. R., 32/ G. F., bytom U., 33/ T. M., bytom T., 34/ J. R., bytom U., 35/ G. M., bytom U., 36/ A. M., bytom X., 37/ H. M., bytom U., 38/ G. U., bytom R., 39/ H. X., bytom ul. J., 40/ J. N., bytom J., 41/ G. A., bytom N., 42/ X. X., bytom X., 43/ A. A., bytom X., 44/ J. A., bytom X., 45/ G. D., bytom U., 46/ J. F., bytom B., 47/ Ing. P. X., bytom U., 48/ E. T., bytom U., 49/ H. S., bytom O., 50/ W. X., bytom X., 51/ Dr. G. K., bytom X., 52/ H. M., bytom O., 53/ K. M., bytom X., 54/ P.W., bytom R., 55/ G. Y., bytom O., 56/ E. A., bytom X., 57/ R. W., bytom U., 58/ Y. K., bytom U., 59/ H. B., bytom U., 60/ G. E., bytom T., 61/ D. U., bytom J., všetci zastúpení: JUDr. László Lengyel, advokát, so sídlom Ružová dolina 6, Bratislava, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Bratislave, odbor prvostupňového rozhodovania, Trenčianska 55, Bratislava, za účasti: 1/ Podielnícke družstvo Dunaj, so sídlom Bratislava, Vývojová 852, IČO: 00190667, zastúpené: AK JUDr. Matúš Meheš s.r.o., IČO: 36 855 430, so sídlom Nevädzova 6C, Bratislava, 2/ Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, Búdková 36, 3/ Ing. O. E., bytom U., 4/ Vodohospodárska výstavba, š.p., so sídlom Bratislava, Karloveská 2, 5/ MEJA INVENT, s.r.o., so sídlom Senec, Bernolákova 1, 6/ Karpa real, s.r.o., so sídlom Bratislava, Čajakova 28, IČO: 35686681, zastúpený: JUDr. Ján Mravec, so sídlom Jasovská 47, Bratislava, 7/ Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Bratislava, Prešovská 48, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.j.: 1364/4414/2007/D, zn.: 606/1994 zo dňa 13. augusta 2007, v konaní o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Sp 35/2007-233 zo dňa 12. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Sp/35/2007-233 zo dňa 12. novembra 2013 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Opravným prostriedkom doručeným súdu 20.9.2007 sa navrhovatelia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 13.08.2007, č.j.: 1364/4414/2007/D, zn.: 606/1994, ktorým odporca vo veci žiadosti Ing. E. J., označeného ako predsedu predstavenstva Urbárskeho spoločenstva Rusovce podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a iného poľnohospodárskeho majetku (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“) rozhodol tak, že Urbárske spoločenstvo Rusovce zastúpené Ing. E. J. nespĺňa podmienky na vydanie nehnuteľností - Urbárskeho majetku vedeného v pozemnoknižných vložkách č. 1 a č. 2 katastrálneho územia Rusovce uvedené v § 13 zákona č. 229/1991 Zb. v nadväznosti na § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len zákon č. 330/1991 Zb.“) a podmienky uvedené k § 17 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), ako i podmienky uvedené v § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., a preto mu nevracia vlastníctvo k týmto pozemkom a ani nepriznal nárok na náhradu za pozemky z dôvodu, že nárok nebol uplatnený včas, t.j. podľa § 12a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. do 31.12.1993 a nárok uplatnila osoba, ktorá nie je oprávnenou osobou, ani v mene oprávnených osôb, o ktorých tvrdila, že ich zastupuje, ale na tento úkon podľa § 17 Správneho poriadku splnomocnená nebola.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odporca uviedol, že 29.12.1994 Ing. E. J. označený ako predseda predstavenstva Urbárskeho spoločenstva Rusovce, v zastúpení jeho členov, doručil bývalému Pozemkovému úradu Bratislava na vedomie žiadosť o vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. adresovanú Katastrálnemu úradu Bratislava - Správa katastra pre hl. mesto Bratislavu. K žiadosti pripojil zápisnicu z ustanovujúcej členskej schôdze Urbárskeho spoločenstva Rusovce konanej dňa 17.12.1994, z ktorej však nevyplýva, že členovia spoločenstva splnomocňujú Ing. E. J. na úkon uplatnenia nároku na vydanie nehnuteľností a zo žiadosti ani nebolo zrejmé, ktorých členov zastupuje a ani ktorý majetok žiada vydať. Dňa 09.02.1995 Pozemkový úrad Bratislava - mesto listom oznámil, že jeho žiadosť zo dňa 29.12.1994 bola v zmysle § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. podaná po lehote a preto je bezpredmetná. Dňa 27.2.1995 bývalý Pozemkový úrad prevzal podanie Urbárskeho spoločenstva Bratislava - Rusovce v zastúpení Ing. E. J. „Žiadosť o uzavretie dohody o vydaní nehnuteľnosti ...“, ohľadne ktorej Pozemkový úrad vydal dňa 28.02.1995 rozhodnutie č. 609/94-PU/Tr, ktorým žiadosť zamietol z dôvodu, že nie je povinnou osobou na uzavretie dohody a nárok bol uplatnený po lehote. Urbárska spoločnosť Bratislava - Rusovce dňa 19.03.1996 podala návrh na povolenie obnovy konania, pričom poukázala na žiadosť zo dňa 17.12.1992 tvrdiac, že Urbárske spoločenstvo Jarovce - Rusovce - Čunovo tvorilo jeden celok a dňa 27.02.1993 združenie urbárikov zaslalo doklady potrebné pre uplatnenie vyššie uvedeného nároku, avšak rozhodnutím z 28.02.1995 im správny orgán nedal možnosť tieto skutočnosti preukázať. Návrhu na obnovu konania bolo vyhovené a po zrušení rozhodnutia č. 606/94-PU/Tr však nebolo rozhodnuté, vzhľadom na prebiehajúce konanie na Okresnom súde Bratislava V vo veci neplatnosti úkonov Pavla Haása, ktoré boli účinné v roku 1992 a Ing. E. J. v roku 1994, čo správny orgán považoval za predbežnú otázku vo veci konania a preto konanie dňa 01.04.2002 prerušil.

Po prevzatí kompetencií odporca vyzval žiadateľa R. F. vo vzťahu k uplatnenému nároku Urbárskej spoločnosti Jarovce zo dňa 17.12.1992, aby sa vyjadril a špecifikoval, za ktorých pôvodných členov Urbárskej spoločnosti Rusovce, resp. ich dedičov uplatnil, na základe akého dokladu ich zastupoval a aby osvedčil kedy a akým právnym aktom vznikli Urbárske spoločnosti Rusovce a Čunovo.

V odpovedi zo dňa 19.07.2005 R. F. uviedol, že predmetný reštitučný nárok podával aj za oprávnené osoby podielnikov terajšieho Spoločenstva poľnohospodárskej pôdy, pasienkov a lesov Bratislava - Rusovce, ktorých majetok sa nachádza v katastrálnom území (ďalej len „k.ú.“) Rusovce a predložil aj doklady týkajúce sa k.ú. H. a N., avšak nepredložil žiadne doklady o splnomocnení, že by bol na tento úkon poverený alebo určený.

V konaní bola spochybnená existencia Urbárskej spoločnosti Bratislava - Rusovce a Ministerstvom

vnútra SR č. VVS/1-900/90-7079, zo dňa 02.04.1996, a bolo zistené, že Urbárska spoločnosť Bratislava - Rusovce a Spolok bývalých urbárikov pasienkového spoločenstva so sídlom Bratislava - Čunovo neboli a nie sú vedené v registri ministerstva vnútra.

Zo stanoviska Obvodného úradu Bratislava V č.: 96/03747-008 zo dňa 31.05.1996 bolo zistené, že Urbárska spoločnosť Bratislava - Rusovce nebola zapísaná do registra pozemkových spoločenstiev. Z uvedeného dôvodu bol dňa 10.06.2005 Ing. E. J. vyzvaný, aby označil konkrétne osoby, ktoré mal v rámci Urbárskej spoločnosti Jarovce pri uplatnení nároku zastupovať vrátane splnomocnenia na tento úkon a preukázanie, že nárok bol uplatnený na Pozemkovom úrade v zákonnej lehote, t.j. do 31.12.1993 a ďalej, že Urbárska spoločnosť Jarovce - Rusovce - Čunovo tvorila pred účinnosťou zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov jeden právny subjekt.

Na výzvu Ing. E. J. dňa 19.07.2005 oznámil, že reštitučný nárok členov Spoločenstva súkromných vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, pasienkov a lesov Bratislava - Rusovce bol na Pozemkovom úrade Bratislava - mesto uplatnený 17.12.1992 R. F. ako predsedom Urbárskej spoločnosti a správneho orgánu predložil k tomu doklady.

Odporca týmto nemal dostatočne preukázanú súvislosť uplatneného nároku na urbársky majetok Rusovce Ing. E. J. v roku 1994 a žiadosťou R. F. v roku 1992 a tiež ani to, že či Ing. E. J. bol v súlade so zákonom riadne splnomocnený osobami, ktoré mal zastupovať a či mu bola táto plná moc delegovaná R. F., keď v roku 1994 začal konať sám a v roku 2005 doplňal doklady R. F..

V záujme zistenia stavu vecí odporca nariadil na deň 10.07.2007 pojednávanie, s predvolaním na ktoré vyzval Ing. E. J. a R. F. o predloženie dôkazov doposiaľ nepreukázaných, t.j. o predloženie splnomocnenia splnomocnených osôb na uplatnenie nároku. Právny zástupca v zastúpení R. F. JUDr. Lászlo Lengyel na pojednávaní uviedol, že oprávnené osoby splnomocnili Ing. E. J. aj R. F. na uplatnenie svojho nároku na vydanie urbárskeho majetku v Rusovciach len ústne, o čom predložil neoverené a nedátumované kópie obyvateľov Rusoviec a zároveň tvrdil, že R. F. splnomocnenie oprávnených osôb medzičasom zomrelému Ing. E. J. nikdy predtým nepostúpil.

Vychádzajúc z uvedeného odporca vo svojom odôvodnení uviedol, že Ing. E. J. nepreukázal, žeby bol a konkrétne ktorými osobami, riadne splnomocnený na zastupovanie. Taktiež nepreukázal, žeby bol na tento úkon určený ako spoločný zástupca súhlasom väčšiny majiteľov v zmysle § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“).

Odporca mal tiež za to, že žiadosti o vydanie nehnuteľnosti urbáru Rusovce ako boli podané Ing. E. J. dňa 29.12.1994 a 27.02.1995 boli podané po lehote určenej v § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. a že nárok, ktorý bol uplatnený Urbárskou spoločnosťou Jarovce dňa 17.12.1992 Pavlom Haásom aj na vydanie urbárskeho majetku v Rusovciach, nemožno stotožniť s citovanými žiadosťami Ing. E. J., pretože sa jednalo o rôzne podania, rôznych žiadateľov a boli podané v rôznych časových obdobiach a nemožno s určitosťou tvrdiť, či k tej istej veci.

Navrhovatelia považujú napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu za vecne nesprávne a nezákonné, keď majú za to, že odporca sa nedostatočne a vecne nesprávne vysporiadal s reštitučným nárokom zo dňa 15.12.1992 podaným R. F. ako zástupcom konkrétnych osôb. Tiež majú za to, že nedostatky v splnomocnení riadne odstránili doručením čestných vyhlásení, ktorými dotknuté osoby vyhlásili, že R. F. a Ing. E. J. a občianske združenie Spoločenstvo súkromných vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, pasienkov a lesov Bratislava - Rusovce konali v konaní pred žalovaným ako ich zástupcovia podľa ústnej dohody. Nestotožnili sa so záverom odporcu, že by sa malo jednať o čestné vyhlásenia účelové a chýbajúci dátum a podpisy na nich, že nie sú overené ich nemôže robiť ničotnými. Rovnako sa domnievajú, že je nesprávny záver odporcu v tom, že podania R. F. a Ing. E. J. spolu nesúvisia a že sa nejedná o rovnaké podania.

Navrhovatelia takisto odporcovi vytýkajú, že vo veci meritórne rozhodol bez vyčkania právoplatného rozhodnutia o predbežnej otázke, ktorá sa rieši na Okresnom súde Bratislava V, pod sp.zn. 7C/47/01 a majú za to, že boli postupom a rozhodnutiami odporcu ukrátení na svojich právach, ktoré im vyplývajú z príslušných ustanovení Správneho poriadku. Vzhľadom na to žiadali, aby súd napadnuté rozhodnutie odporcu zo dňa 13.08.2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca vo svojom písomnom stanovisku k podanému opravnému prostriedku navrhovateľov zo dňa 21.11.2011 v celom rozsahu zotrval na svojom právnom názore tak, ako tento z odôvodnenia vyplýva, neuznávajúc žiadne námietky navrhovateľov dôvodnými a majúc za to, že rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového a právneho stavu, toto je vecne správne a zákonné a jeho odôvodnenie dostatočne preskúmateľné. Odporca navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

So stanoviskom odporcu sa plne stotožnili aj zúčastnené osoby v konaní: Podielnícke družstvo Dunaj, spoločnosť Karpa real, s.r.o., Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s. a Slovenský pozemkový úrad.

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný v zmysle § 246 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu námietok opravného prostriedku a po preskúmaní dospel k záveru, že tomuto nie je možné priznať úspech.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľov nie je možné priznať úspech z nasledujúcich dôvodov:

Podľa krajského súdu podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť dotknutá rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Z ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p. vyplýva, že pre otázky, ktoré nie sú upravené osobitne v tretej hlave piatej časti O.s.p. upravujúcej konanie a rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov, sa primerane použijú ustanovenia druhej hlavy O.s.p. (s výnimkou § 250a O.s.p.), t.j. konania o žalobách.

Tak v konaní o opravných prostriedkoch (tretia hlava) ako aj v konaní o žalobách (druhá hlava) aktívne vecne legitimovaný účastník musí mať postavenie účastníka správneho konania a súčasne a zároveň napadnutým rozhodnutím vydaným v správnom konaní musí byť ukrátený na právach či právom chránených záujmoch. Navrhovateľ môže účinne namietať len tú nezákonnosť rozhodnutia, ktorou bol ukrátený na svojich právach, pričom ukrátením na právach je nutné rozumieť nielen ukrátenie na právach hmotných, ale aj na právach procesných. Samotné tvrdenie o nesprávnosti záverov správneho orgánu a ich rozpore so zákonom nestačí, takémuto tvrdeniu musí korešpondovať subjektívne oprávnenie aktívne vecne legitimovaného účastníka, ktoré vychádza z konkrétneho právneho predpisu. Súd v každej konkrétnej veci v intenciách príslušných zákonných ustanovení posudzuje, či žalobca (alebo navrhovateľ) spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej vecnej legitimácie na podanie žaloby (či návrhu) v správnom súdnictve. V konaní podľa piatej časti O.s.p. súd poskytuje ochranu len subjektívnym právam žalobcu či navrhovateľa.

Navrhovatelia nesprávne označení ako žalobcovia v 1. až 54. rade boli vo vzťahu k predmetnému reštitučnému konaniu jeho účastníkmi v postavení, či už oprávnená osoba ako pôvodný vlastník, alebo ako jej právny nástupca. Okruh navrhovateľov, tak ako sú uvedení v opravnom prostriedku nekorešponduje ani s čestnými prehláseniami niektorých obyvateľov Rusoviec predloženými správnomu orgánu na pojednávaní nariadenom 10.07.2007, ale ani s prezenčnou listinou prípravnej schôdze

reaktivizácie urbáriátnej spoločnosti v Rusovciach konanej dňa 17.12.1994, ktorá mala tvoriť prílohu zápisnice z tejto schôdze. Rovnako navrhovatelia v podanom opravnom prostriedku (návrhu), ani v jeho doplnení nijako neosvedčili v čom ich nesprávnosť napadnutého rozhodnutia či postupu správneho orgánu mala zasiahnuť a týchto ukrátiť na nejakých subjektívnych právach a právom chránených záujmoch. Táto požiadavka celkom v predmetnom opravnom prostriedku navrhovateľov absentuje. Podľa názoru krajského súdu, odvolací správny orgán zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že členovia Urbárskeho spoločenstva Rusovce reštitučný nárok v zákonnej lehote neuplatnili a ani nepreukázali, že sú oprávnené osoby, keď nepreukázali ktoré konkrétne fyzické osoby boli členmi Urbárskeho spoločenstva Rusovce (ak v rozhodnej dobe existovalo), resp. ktoré osoby sú ich právnymi nástupcami. Tiež nepredložili doklady preukazujúce, kto bol skutočným vlastníkom predmetných nehnuteľností, teda zoznam pôvodných urbárikov z Rusoviec.

Krajský súd sa tiež vysporiadal s podaniami R. F. z 15.12.1992, ktoré bolo doručené pozemkovému úradu dňa 17.12.1992 jednak ako reštitučný nárok len v mene urbárikov z Jaroviec a tiež druhým jeho podaním v mene Urbárskych spoločenstiev Jarovce - Rusovce - Čunovo a vyhodnotil, že obe tieto podania sú inak obsahovo zhodné a v záhlaví oboch je napísaná Urbárska spoločnosť Bratislava - Jarovce, že bolo preukázané, že nikdy neexistoval spoločný urbár týchto troch obcí a R. F. nemohol bez splnomocnenia zo strany členov Rusovského urbáru za nich uplatniť reštitučný nárok na pozemkovom úrade. Takéto splnomocnenia v písomnej forme žalobcovia do spisu nezaložili (odkazujúc na § 17 Správneho poriadku) a nepredložili ani doklad o tom, že by oprávnené osoby za súhlasu majiteľov väčšiny podielov určili R. F. za spoločného zástupcu. Krajský súd sa celkom stotožnil s odporcom aj v tom, že písomné plnomocenstvá nemôžu nahradiť čestné prehlásenia, ktoré dňa 10.07.2007 založil do súpisu pozemkového úradu právny zástupca žalobcov. Krajský súd poukázal i na podanie z 09.06.1997, zn. 205/97/pp, adresované Krajskej prokuratúre Bratislave a na znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity z odboru písomoznalectva, v závere ktorého sa uvádza, že predmetné podania z 15.12.1992 nie sú identické, neboli vyhotovené z jedného originálu a preto nemohli vzniknúť v jednom čase. Na základe toho krajský súd za jediný doklad reštitučnej žiadosti uznal podanie R. F. z 15.12.1992, ktorým uplatnil na pozemkovom úrade reštitučný nárok týkajúci sa Urbárskeho spoločenstva Jarovce. Urbárske spoločenstvo Rusovce uplatnilo reštitučný nárok na pozemkovom úrade až podaním z 28.12.1994, ktoré bolo pozemkovému úradu doručené dňa 29.12.1994 (podateľ Ing. E. J., č. 606/94). Urbárske spoločenstvo Rusovce teda reštitučný nárok uplatnilo oneskorene - po uplynutí zákonnej lehoty, ktorá končila dňa 31.12.1993. S týmto právnym záverom odporcu sa súd v rámci tohto preskúmavacieho konania o opravnom prostriedku navrhovateľov v konaní podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. celkom a bezvýhradne stotožnil a s poukazom na § 121 O.s.p. k uvedeným námietkam navrhovateľov už nepovažoval za potrebné vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie.

Podľa krajského súdu neobstojí ani námietka navrhovateľov, že bolo povinnosťou odporcu konanie vo veci prerušiť a vyčkať do právoplatnosti rozhodnutia v civilnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7C/47/2001, a to jednak s poukazom na záver o nesplnení podmienok ako ich správny orgán ustálil, keď navyše medzi časom došlo k právoplatnému skončeniu vo veci rozsudkom okresného súdu zo dňa 06.12.2011, č.k. 7C 47/01-818 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.04.2013, č.k. 6Co 102/2012-887, právoplatné dňa 20.06.2013, obidve v neprospech navrhovateľov.

Pokiaľ právny zástupca navrhovateľov vzniesol námietku ničotnosti právneho aktu poukazujúc, že odporca napadnutým rozhodnutím rozhodol vo vzťahu k neexistujúcemu subjektu Urbárske spoločenstvo Rusovce, krajský súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že rozhodnuté bolo vo vzťahu k žiadosti Ing. E. J. ním označenej ako predseda predstavenstva Urbárskeho spoločenstva Rusovce bez plnomocnenia a navyše vo vzťahu k okruhu navrhovateľov 1-61, ktorí neosvedčili aktívnu legitímáciu vo veci, pričom toto nemožno považovať za vadu v konaní, na ktorú je treba, aby súd prihliadal ex offio ako dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.. Naopak tu súd považoval za potrebné pripomenúť, že boli to práve označení „zástupcovia“ urbárikov, ktorí podávali pozemkovému úradu neúplné až zavádzajúce podania vo veci tzv. reštitučného nároku.

S poukazom na vyššie uvedené potom krajský súd opravnému prostriedku navrhovateľov ako nedôvodnému a vo vzťahu k navrhovateľom pre neunesenie aktívnej legitímácie v spojitosti s predmetným reštitučným konaním, ale aj pre absenciu a neosvedčenie ujmy na subjektívnych právach nemohol priznať úspech a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a účastníkom konania náhradu trov nepriznal, keď navrhovatelia boli v konaní neúspešní a odporcovi toto zákonné ustanovenie priznanie náhrady trov konania neumožňuje. Rovnako z dikcie § 250k ods. 1 O.s.p. nevyplyva ani možnosť priznania náhrady trov zúčastneným osobám v konaní, a preto ani týmto i keď sa jednalo o právne zastúpených, súd náhradu trov konania nemohol priznať.

Žalobcovia podali v zákonnej lehote voči rozsudku odvolanie. Žalobcovia uviedli, že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu skutkovému zisteniu a jeho vyššie uvedený rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch obžaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať. Ak tak neurobí porušuje právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho na nezávislom a nestrannom súde, ako ak zásadu spravodlivého súdneho procesu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.12.2010, sp.zn. 8Sžo/230/2010).

Súd prvého stupňa sa námietkami žalobcov, že:

- názor žalovaného, podľa ktorého si v danom prípade reštitučný nárok uplatnila Urbárska spoločnosť Rusovce nemá oporu v spise žalovaného správneho orgánu
- ako o tom svedčí obsah spisu žalovaného správneho orgánu, žalovaný konal s Ing. J. a so Spoločenstvom súkromných vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, pasienkov a lesov, v Bratislave, ako so zástupcami oprávnených osôb (účastníkov správneho konania)
- žalovaný ani napriek viacerým výzvam právneho zástupcu žalobcov neumožnil mu nazrieť do spisu
- v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu ešte nebolo ukončené súdne konanie, ktoré bolo dôvodom prerušenia predmetného správneho konania, vôbec nezaoberal.

Súd prvého stupňa sa namiesto poslednej z uvedených námietok zaoberal otázkou „či bolo neprerušenie reštitučného konania do doby právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V sp.zn. 7C/47/01 takým pochybením, ktoré by mohlo mať za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia“. Teda súd prvého stupňa posudzoval to, čo žalobcovia nenamietali.

Povinnosť súdu podľa ustanovenia § 157 O.s.p., ktorý konštatuje, že súd má v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, nie je možné považovať za splnenú púhym konštatovaním názoru, domnienky, či dojmu bez potrebných dôkazov. Podľa ustálenej praxe Ústavného súdu SR (napr. nález Ústavného súdu SR zo dňa 12.06.2008 spis.zn. I. ÚS 114/08-52) z formulácie § 132 O.s.p. možno vyvodíť, že súd je povinný dôkazy navzájom so odporujúce hodnotiť a ďalej zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré z nich odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne prečo sa niektorými návrhmi odmietol vôbec zaoberať. Tieto nedostatky spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd v konaní nerozhodol vôbec) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Všeobecný súd je pri hodnotení dôkazov viazaný tiež skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa vôbec nevypovedá o tom, čo vlastne a na podklade ktorých vykonaných dôkazov súd prvého stupňa po skutkovej stránke zistil, prečo niektorým dôkazným prostriedkom uveril, prisúdil im vierohodnosť, prečo z iných zase nemohol čerpať informácie nevyhnutné pre zistenie skutkového stavu veci.

Súd prvého stupňa v skutkovej časti odôvodnenia svojho rozsudku uvádza iba púhy popis obsahu administratívneho spisu, ktorý nie je úplný, teda chýbajú niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré vyšli najavo. Týmto zisteniam nepredchádza žiadne hodnotenie dôkazov a súd prvého stupňa po púhom opise obsahu vykonaných dôkazov bez ďalšieho prikročil k svojim právnym záverom. Súd prvého stupňa nevyhodnotil a ani nevysvetlil, prečo nečerpal žiadne informácie z:

- podania pána F. zo dňa 15.12.1992
- z listu pána F. zo dňa 19.07.2005
- z listov pána Ing. J. zo dňa 28.12.1994, zo dňa 18.09.2001 a zo dňa 19.07.2005

Tieto písomnosti resp. ich kópie sa nachádzajú v administratívnom spise. Tieto listiny svedčia o rozhodujúcej skutočnosti, že „pán F.“, aj „pán J.“, keď vystupoval ako predseda Spoločenstva súkromných vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, pasienkov a lesov, v Bratislave - Rusovce vždy dávali najavo, že ide o uplatnenie reštitučných nárokov oprávnených osôb. V administratívnom spise sa nachádzajú ďalšie dôkazy, ktoré svedčia o tom, že žalovaný konal s pánom F., ako aj s pánom Ing. J. ako so zástupcami oprávnených osôb (t.j. doručoval im písomnosti a prijímal od nich podania a dôkazy). Súd prvého stupňa ani tieto dôkazy nevyhodnotil.

Podstatnou náležitosťou odôvodnenia rozhodnutia súdu podľa § 157 ods. 2 O.s.p. je aj právne posúdenie veci, musí konkrétne poukázať na právny predpis. Súd teda v rámci právneho posúdenia v odôvodnení rozsudku vysvetlí, prečo určité zákonné ustanovenie použi, zároveň vyloží aj obsah použitého zákonného predpisu, a to najmä v tom zmysle, aby bol účastníkovi konania pochopiteľný vzťah medzi skutkovým zistením a právnym posúdením veci a prečo teda logicky a zákonite muselo byť citované zákonné ustanovenie použité.

Právne posúdenie veci nemôže spočívať v púhom odkaze právnych predpisov, ale je potrebné v odôvodnení rozhodnutia vyložiť právne kvalifikačné úvahy, aby bolo zrejmé, ktoré konkrétne pravidlo a z akých dôvodov bolo na zistený skutkový stav použité (uznesenie Krajského súdu Ústí nad Labem zo dňa 28.08.2008, sp.zn. 14Co/263/2008).

Posúdením veci po právnej stránke sa rozumie výklad o tom, z akých ustanovení zákona alebo právneho predpisu súd vychádzal a ako och prípadne vyložil, a výklad o tom aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení vo vzťahu predmetu konania práva a povinnosti, a ako bola preto vec rozhodnutá (Drápal - Bureš a kol.: Občanský soudní řád - Komentář, 1. Vydání Praha - C. H. Beck, 2009, s. 1082).

Navrhovatelia majú na základe vyššie uvedených záverov za to, že výklad právneho predpisu musí byť nielen racionálny, ale zároveň aj kontrolovateľný, riadne zdôvodnený a teda transparentný proces. Tým sa stáva predpokladateľný, čo zvyšuje právnu istotu.

Právne posúdenie predmetnej veci v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa je nedostatočné. Rozsudok prvého stupňa obsahuje iba púhy odpis ustanovení O.s.p., zákona č. 229/1991 Zb. a zákona č. 330/1991 Zb., chýbajú však právne úvahy súdu prvého stupňa, ktoré ho viedli k jeho rozhodnutiu a ktoré sú podľa § 157 ods. 2 O.s.p. podstatnou náležitosťou odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Úplne chýbajú dôvody prečo citované ustanovenia boli aplikované. Z odôvodnenia súdu prvého stupňa vôbec nie je zrejmé, že pri posúdení jednotlivých námietok žalobcov, ktoré konkrétne z citovaných ustanovení a z akých dôvodov aplikoval a svoj záver, na základe ktorého ustanovenia vyvodil.

Súd prvého stupňa iba opísal obsah spisu žalovaného správneho orgánu a bez akéhokoľvek výkladu citoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, avšak nijako nevysvetlil, z akých dôvodov citované zákonné ustanovenia aplikoval a aký je vzťah medzi nimi a opísanými skutočnosťami. Nie je zrejmé, prečo logicky a zákonite museli byť citované zákonné ustanovenia použité.

Súd prvého stupňa zistenie, podľa ktorého: „Naopak tu súd považuje za potrebné pripomenúť, že to boli práve označení „zástupcovia“ urbárikov, ktorí podávali pozemkovému úradu neúplné až zavádzajúce

podania vo veci tzv. reštitučného nároku“, tiež neodôvodnil riadne. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa vôbec neobsahuje, na základe ktorých dôkazov dospel po skutkovej stránke k tomuto zisteniu a pritom ako vyhodnotil tieto dôkazy. Chýba tu aj posúdenie po právnej stránke.

Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s § 132 O.s.p.. Súd prvého stupňa vzal do úvahy aj takú skutočnosť, ktorá z dôkazov nevyplynula a neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli prevedenými dôkazmi preukázané.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa svoj rozsudok oprel o závery: „S poukazom na vyššie uvedené potom súd opravnému prostriedku navrhovateľov ako nedôvodnému a vo vzťahu k navrhovateľom pre neunesenie aktívnej legitímácie v spojitosti s predmetným reštitučným konaním, ale aj pre absenciu a neosvedčenie ujmy na subjektívnych právach, na ktorých žiadnych potom teda ani nemohli byť ukrátení, keďže neosvedčili ani súdu a ani konajúcemu správne orgánu, že vôbec bolo účastníkmi predmetného reštitučného konania, potom nemohol priznať úspech a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.“.

Žalobcovia majú za to, že tieto závery súdu prvého stupňa vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Zákon č. 229/1991 Zb. neupravuje otázku, kto je účastníkom správneho konania o vrátenie pozemku, preto pri posudzovaní tejto otázky treba aplikovať príslušné ustanovenia Správneho poriadku. Žalobcovia v 1. až 61. rade sú podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. oprávnenými osobami resp. sú dedičmi oprávnených osôb, preto podľa § 14 zákona č. 71/1967 Zb. sú účastníkmi konania.

V predmetnom prípade oprávnené osoby uplatnili svoje právo individuálne a ich pri podaní žiadosti o vydanie predmetných nehnuteľností zastupoval pán F., potom pán Ing. J. predseda ich združenia. Nešlo o zastupovanie podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., ale o zastupovanie podľa § 17 zákona č. 71/1967 Zb..

Vzťah medzi splnomocniteľom a splnomocnencom je zmluvným vzťahom. Dohoda a plnomocenstvo môže byť uzavretá písomne, ústne, dokonca aj konkludentne. Plnomocenstvo je iba jednostranným právnym úkonom, ktorým zastúpený dáva správne orgánu na vedomie, že ho splnomocnenec je oprávnený zastupovať. Podľa § 17 ods. 3 Správneho poriadku: „Splnomocnenie treba preukázať písomným plnomocenstvom alebo plnomocenstvom vyhláseným do zápisnice. Správny orgán môže v nepochybných prípadoch od preukazu plnomocenstva upustiť“.

V správnom konaní pán F., pán Ing. J. robili jednotlivé úkony pred žalovaným ako zástupcovia žalobcov resp. ich právnych predchodcov a vždy dávali najavo, že ide o uplatnenie reštitučných nárokov oprávnených osôb.

Ako o tom svedčí obsah správneho spisu žalovaný konal s pánom F., s pánom Ing. J. ako so zástupcami účastníkov (oprávnených osôb): doručoval im písomnosti, prijal od nich dôkazy a nikdy nevzniesol žiadne pochybnosti o ich oprávnení.

Z týchto skutočností plynie, že správny orgán upustil od preukazu plnomocenstvom. Týmto postupom založil dobrú vieru nielen pána F. a pána Ing. J., ale aj žalobcov, že podmienky riadneho zastupovania oprávnených osôb sú splnené. Je preto nemysliteľné, aby dodatočné preukázanie oprávnenosti bolo hodnotené na ťarchu žalobcov.

§ 17 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. nespája vznik oprávnenia na zostupovanie s udelením písomného plnomocenstva, určuje iba to, že splnomocnenie treba „preukázať“ písomným plnomocenstvom alebo plnomocenstvom vyhláseným do zápisnice. Podľa odbornej literatúry (Kolektív autorov: Správne

konanie komentár k správne mu poriadku. Tlačová, edičná a propagačná služba, Bratislava 1969, s. 63) písomné plnomocenstvo je možné nahradiť čestným vyhlásením.

Plnomocenstvo má iba deklaratórnu povahu. To, že neexistuje v písomnej podobe, neznamená že vzťah zastúpenia neexistuje. Preukázané až následne, neznamená, že zastupovanie v rozhodnej dobe neexistovalo. Správny poriadok neurčuje ani to, že písomné plnomocenstvo je potrebné „vopred“ predložiť správne mu orgánu. Ak plnomocenstvo bude predložené správne mu orgánu dodatočne, nedostatok písomného plnomocenstva je zhojený a úkony, ktoré zástupca vykonal pred predložením písomného plnomocenstva sú schválené účastníkom konania.

Za písomné plnomocenstvo je potrebné považovať aj akýkoľvek písomný prejav. Ktorým účastník konania dáva najavo, že konkrétna osoba ho mohla a v akom rozsahu zastupovať.

Dňa 10.07.2007 boli správne mu orgánu predložené písomné prejavy (označené ako „čestné vyhlásenie“), v ktorých žalobcovia vyhlásili, že pán F., pán Ing. J. predseda združenia oprávnených osôb boli splnomocnení oprávnenými osobami a jednotlivé úkony pri uplatnení ich reštitučného nároku robili ako zástupcovia oprávnených osôb.

Ak správny orgán mal akúkoľvek pochybnosť o tom bol povinný vyzvať osoby, ktoré „čestné vyhlásenia“ podpísali, na odstránenie nedostatkov, stanoviť im na to primeranú lehotu a poučiť ich následkoch nesplnenia výzvy. Správny orgán neurobil takú výzvu.

Nie je možné na strane osôb predpokladať, že štát prostredníctvom svojho orgánu poruší zákon, naopak fyzická osoba predpokladá, že zákon dodržiava. Z okolností, že správny orgán nevyzval nikoho na odstránenie údajných nedostatkov predložených „čestných prehlásení“, žalobcovia dôvodne mohli predpokladať, že „čestné vyhlásenia“ sú bez akejkoľvek vady a pri uplatnení svojich reštitučných nárokov boli pánom F. a pánom Ing. J. riadne zastúpení.

Žalobcovia dali najavo, že môžu byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutí.

Správny orgán má rozhodovať formou rozhodnutia, ak sa určitému subjektu odmieta priznať postavenie účastníka alebo sa mu takéto postavenie odníma, preto osobu, ktorá tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch dotknutá, až do doby, kým toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, treba považovať za účastníka konania.

Žalovaný ani jednému zo žalobcov nikdy neodmietol priznať postavenie účastníka a ani neodnímal mu takéto postavenie. Každý zo žalobcov je do dnešného dňa skutočným účastníkom a tým je legitimovaný na podanie predmetnej žaloby.

Žalovaný žiadostiam právneho zástupcu žalobcov nevyhovel. Týmto svojím postupom žalovaný porušil práva žalobcov zakotvené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a § 23 ods. 1 a § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.. Ide o takú vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, spravidla pôjde o obmedzenie práv účastníka správneho konania. Súd svoje rozhodnutie o.i. založil na skutkovom zistení, podľa ktorého: „Naopak tu súd považuje za potrebné pripomenúť, že to boli práve označení „zástupcovia“ urbárikov, ktorí podávali pozemkovému úradu neúplné až zavádzajúce podania vo veci tzv. reštitučného nároku“. Táto skutočnosť nebola východiskom, na ktorom by žalovaný založil svoje rozhodnutie.

Súd nie je správne mu orgánom, ktorý by mohol a mal vyhľadávať dôvody zákonnosti alebo nezákonnosti napadnutých rozhodnutí, ak konajúci orgán tieto dôvody nepovažoval v priebehu administratívneho konania za relevantné.

Žalovaný, v tom čase označený ako Okresný súd Bratislava V - odbor pozemkový, poľnohospodárstva a

lesného hospodárstva svojím rozhodnutím zo dňa 10.04.2002 č. 606/94pÚ-Tr/391/2002 na základe § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. do právoplatného ukončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod č.k. 7C 47/01 prerušil predmetné správne konanie.

V čase vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného toto súdne konanie ešte nebolo právoplatne ukončené, a preto žalovaný vydaním predmetného rozhodnutia porušil ustanovenie § 29 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb..

Vo výroku rozhodnutia žalovaného je výslovne uvedený: „Urbárske spoločenstvo Rusovce“, zastúpené Ing. E. J.. Z tohto textu je jednoznačné, že subjektom tohto rozhodnutia je Urbárske spoločenstvo Rusovce a nie Ing. E. J.. Z administratívneho spisu je zrejmé, že „Urbárske spoločenstvo Rusovce“ je neexistujúca osoba.

Pretože každý zo žalobcov je do dnešného dňa skutočným účastníkom správneho konania, má aktívnu legitimáciu v predmetnej veci.

Súd prvého stupňa pochybil aj vtedy, keď sa „bezvýhradne stotožnil“ s právnymi závermi obsiahnutými v rozsudkoch Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 7C 47/01-818 zo dňa 06.12.2011a Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6Co 102/2012-887 zo dňa 29.04.2013.

Súd prvého stupňa vyslovil, že občianskoprávny súd v týchto rozsudkoch zodpovedal meritórne aj na námietky, ktoré mali žalobcovia v predmetnom konaní. Toto zistenie súdu prvého stupňa je bez akéhokoľvek základu. V týchto rozhodnutiach ani Okresný súd Bratislava V a ani Krajský súd v Bratislave vôbec nezodpovedali na námietky, ktoré si žalobcovia uplatnili v predmetnom konaní.

Žalobcovia navrhli, aby odvolací súd vydal tento rozsudok: odvolací súd mení rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.11.2013 sp.zn. 4Sp 35/2007-233 tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 13.08.2007 č.j.: 1364/4414/2007/D, zn. 606/94, zrušuje a vracia mu vec na ďalšie konanie. Žalovaný je povinný zaplatiť k rukám ich právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia pred súdom prvého stupňa a odvolacieho konania do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Okresný úrad Bratislava, pozemkový a lesný odbor (ďalej len „OÚBA PLO“) vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa pridrižiava vydaného rozhodnutia a žiada odvolanie navrhovateľov v právnej veci zamietnuť.

OÚBA PLO má za to, že sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré posúdil, vyhodnotil a následne dospel k správne záveru uvedenému vo výroku napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odporca navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil. V prípade, ak bude správny orgán zaviazaný na plnenie náhrady trov konania, žiadajú určiť 30-dňovú lehotu od právoplatnosti rozsudku.

Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF“) - Bratislava vo svojom vyjadrení o odvolaní uviedol, že podľa jeho názoru sa súd vysporiadal so všetkými skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie. Rozsudok vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, je správny, zákonný a dostatočne odôvodnený a spĺňa požiadavky § 157 ods. 2 O.s.p..

SPF trvá na názore, že členovia Urbárskeho spoločenstva Rusovce reštitučný nárok neuplatnili v zákonnej lehote a ani nepreukázali skutočnosť, že sú oprávnené osoby. Taktiež, nebolo nijakým spôsobom preukázané, že by ich v konaní na základe plných mocí udelených v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok zastupoval Ing. E. J. alebo R. F..

SPF súhlasí s právnym názorom Krajského súdu v Bratislave vyslovenom v rozsudku sp.zn. 4Sp 35/2007 zo dňa 12.11.2013, že „navrhovatelia neunesli v predmetnom reštitučnom konaní aktívnu legitimáciu, ale aj pre absenciu a neosvedčenie ujmy na subjektívnych právach, na ktorých nemohli byť

ani ukrátení, keďže neosvedčili ani súdu, ani konajúcemu správneho orgánu, že vôbec boli účastníkmi predmetného reštitučného konania, potom nemohol súd priznať úspech a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.“

Na základe vyššie uvedeného SPF považuje napadnutý rozsudok za správny a navrhuje, aby ho odvolací súd potvrdil.

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že podľa § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. platného a účinného ku dňu podania „Žiadosti o vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona,“ podpísanej Ing. E. J., predsedom predstavenstva Urbárskeho spoločenstva (ďalej len „žiadost“), t.j. k 29.12.1994, právo oprávnených osôb uvedených v § 37 ods. 1 a 2 nezanikne, ak ho na pozemkovom úrade uplatnia do 31.12.1993. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov o uplatnenom práve sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní; dôkazy možno pozemkovému úradu predložiť najneskôr do 31.12.1995, inak právo zanikne.

Podľa jeho názoru o žiadosti podpísanej Ing. E. J. ako predsedom predstavenstva Urbárskeho spoločenstva a doručenej pozemkovému úradu Bratislava 29.12.1994, je uvedené: „Vlastníci pozemkov sa rozhodli založiť Urbársku spoločnosť na ustanovujúcej schôdzi dňa 17.12.1994. O registráciu požiadali dňa 22.12.1994 magistrát Hlavného mesta SR Bratislava. Štatutárnym orgánom Urbárskeho spoločenstva je predseda, ktorého členovia zároveň splnomocnili na uplatnenie ich vlastníckych práv k urbárskemu majetku. Bez ohľadu na skutočnosť, či si ako oprávnené osoby uplatnili reštitučný nárok navrhovatelia v zastúpení Ing. J., alebo si ich uplatnilo spoločenstvo vlastníkov spoločných nehnuteľností, „Združenie urbárikov - pozemkové spoločenstvo, Bratislava - Jarovce“, konajúce predsedom združenia, Ing. J., je jednoznačne preukázané, že reštitučný nárok nebol uplatnený včas, v lehote určenej zákonom č. 330/1991 Zb., a preto právo na vydanie nehnuteľností v zmysle žiadosti a zákona č. 229/1991 Zb. zaniklo z dôvodu jeho preklúzie.

Vzhľadom na vyššie uvedené je toho právneho názoru, že absentuje splnenie základnej podmienky, t.j. uplatnenie si reštitučných nárokov včas v súlade so zákonom č. 330/1991 Zb., t.j. do 31.12.1993, a preto navrhuje odvolaciemu súdu, aby prvostupňové rozhodnutie potvrdil a žalovanému priznal náhradu rov konania vo výške 167,78 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, bez odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk <., najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je vecne správny.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Súd v intenciách § 244 ods. 1 O.s.p. preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Senát odvolacieho súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§§ 244 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená

zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. Pri preskúvaní zákonosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.). V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. sa podľa tretej hlavy piatej časti postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250q ods. 2 O.s.p. o opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie. Ustanovenie § 250j ods. 5 platí obdobne.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. sa zákon vzťahuje na

- a) pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond,
- b) obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov,
- c) obytné a hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, včítane zastavaných pozemkov,
- d) iný poľnohospodársky majetok uvedený v § 20.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6 zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. povinnými osobami sú štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držia, s výnimkou:

- a) podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou a obchodných spoločností, ktorých spoločníkmi alebo účastníkmi sú výhradne fyzické osoby. Táto výnimka neplatí, ak ide o veci nadobudnuté od právnických osôb po 1. októbri 1990,
- b) cudzích štátov.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva ustanovením § 28 nedotknuté.

Oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu z dôvodov taxatívne menovaných v § 6 ods. 1 písm. a/ až v/ zákona.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickým osobám vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov. Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať na účely tohto zákona aj štátnych občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a ktorým sa skonfiškoval poľnohospodársky majetok a neboli odsúdené podľa osobitných predpisov. Pokiaľ tento majetok bol už pred rozhodným obdobím pridelený v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 12, ak došlo k odňatiu prídeltu postupom uvedeným v odseku 1.

Podľa § 12 zákona č. 229/1991 Zb. ak dôjde k súbehu nárokov oprávnených osôb podľa § 6 ods. 1, prislúcha právo na vydanie pôvodných nehnuteľností tej z nich, ktorá svoje vlastníctvo stratila v dôsledku jednostranného aktu štátu. Pokiaľ týmto spôsobom stratilo svoje vlastníctvo postupne viac oprávnených osôb, prislúcha toto právo tej z nich, ktorá vlastníctvo stratila skôr, pokiaľ sa nedohodnú inak. Ostatné oprávnené osoby majú v takom prípade právo na prevod pozemkov podľa § 11 ods. 2, prípadne na finančnú náhradu.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. V prípade uvedenom v § 6 ods. 1 písm. a/ začne osemnásťmesačná lehota plynúť až odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol výrok zrušený, ak dôjde k tomuto rozhodnutiu po dátume účinnosti tohto zákona. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov v konaní pred okresným úradom sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní.

Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

Podľa § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. právo oprávnených osôb uvedených v § 37 ods. 1 a 2 nezanikne, ak ho na obvodnom pozemkovom úrade uplatnia v lehote do 31. decembra 1993. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov o uplatnenom práve sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní; 18 dôkazy možno obvodnému pozemkovému úradu predložiť najneskôr do 31. decembra 1995, inak právo zanikne.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa pána podčiarknutie správnosti rozhodnutia súdu 1. stupňa dopĺňa nasledovné:

Za rozhodujúcu právnu otázku, bez ohľadu na to, či si ako oprávnené osoby uplatnili reštitučný nárok navrhovatelia v zastúpení Ing. J., alebo si ich uplatnilo spoločenstvo vlastníkov spoločných nehnuteľností, „Združenie urbárikov - pozemkové spoločenstvo, Bratislava - Jarovce“, konajúce predsedom združenia, Ing. J., je jednoznačne potrebné považovať tú skutočnosť, že reštitučný nárok nebol uplatnený včas, v lehote určenej zákonom č. 330/1991 Zb., a preto právo na vydanie nehnuteľností v zmysle žiadosti a zákona č. 229/1991 Zb. zaniklo z dôvodu jeho preklúzie.

Tak isto nie je možné prihliadnuť ani na námietku navrhovateľov že si svoj nárok uplatnili u povinnej osoby podaním R. F., ktoré bolo doručené pozemkovému úradu 17. decembra 1992, nakoľko v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky č.k. 2 MCdo 3/2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2015, bolo jednoznačne skonštatované, že žalobcovia v konaní nepreukázali, na základe čoho R. F., ako zástupca Urbárskej spoločnosti Bratislava Jarovce, uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností urbárikov z Rusoviec. Rovnako neboli splnené zákonné podmienky ohľadne splnomocnenia uvedenej osoby na zastupovanie oprávnených osôb na uplatnenie predmetného reštitučného nároku. R. F. ako fyzická osoba, ale ani ako právnická osoba - Urbárska spoločnosť Jarovce, nemohol bez písomného splnomocnenia spoluvlastníkov urbárskych podielov na nehnuteľnostiach, nachádzajúci sa v pozemnoknižnej vložke katastrálne územie Rusovce, ani bez súhlasu majiteľov väčšiny podielov týchto urbárskych nehnuteľností, na príslušnom pozemkovom úrade oprávnene zastupovať pôvodných vlastníkov urbárskeho majetku Rusovce, pri uplatnení nároku na vydanie im pôvodne patriacich podielov podľa zákona č. 229/1991 Zb. Písomné splnomocnenie vo forme, ak vyžaduje Správny poriadok, nie je možné nahradiť čestnými prehláseniami niektorých občanov Rusoviec, ktoré boli predložené súdu po sedemnástich rokoch po uplatnení reštitučného nároku

Vzhľadom na vyššie uvedené je Najvyšší súd Slovenskej republiky toho právneho názoru, že absentuje splnenie základnej podmienky, t.j. uplatnenie si reštitučných nárokov včas v súlade so zákonom 330/1991 Zb., t.j. do 31.12.1993, na základe čoho sa stávajú všetky ostatné odvolacie námietky navrhovateľov právne irelevantné.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil rozhodné dôvody, z ktorých správne ustálil skutkový stav ohľadne preklúzie práva oprávnených osôb a vyvodil z neho zodpovedajúce závery .

Skutočnosť, ktorými žalovaný v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalovaný namietal už v administratívnom konaní, a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v Bratislave, s ktorým sa stotožnil v celom rozsahu, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovatelia boli konaní neúspešní a žalovanému náhrada trov konania podľa § 250k O.s.p.

neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.